

R. W. VAN ASCH

DE VERWISSELDE
KOFFERTJES

MIJN KERN
G. F. CALLENBACH

De verwisselde koffertjes

DOOR

R. W. VAN ASCH

Geïllustreerd door FRANS VAN NOORDEN

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

„Neen, grootvader, uw Fritsje was niet te klein voor den Grooten Koning!” blz. 38

I.

't Was vol in de treinen en aan de stations.

Geen wonder! Het liep tegen Kerstmis, — en dan is het overal een gaan en komen van reizigers: familieleden, die elkander met de Kerstdagen willen bezoeken; soldaten met verlof; kostschoolkinderen, die de vakantie thuis zullen doorbrengen; en een nog grooter getal van kinderen, die bij oom of tante mogen logeeren.

Alles krioelde dooreen op het volle perron, en holde en drong, om zich 'n plaatsje te veroveren in den trein uit het Noorden, die juist was binnengekomen en al heel wat reizigers aan de tusschenstations had ingeladen.

Mevrouw Zandbergen had met veel moeite voor zich en haar dochtertje een plaatsje veroverd. Hilda kroop warmpjes tegen haar moeder aan.

Ze bibberde van den kouden luchtstroom, die door het open portier naar binnen viel.

Met een paar groote oogen keek ze eens rond, eerst langs haar moeder naar de menschen, die aan haar zij zaten en toen naar de bank tegenover hen. Er was nog maar weinig plaats.

Er kan niemand meer bij, dacht ze. Tenminste geen dikke dame als daar in den hoek.

„Och, zoudt u niet een klein beetje in willen schikken voor dezen kleinen jongen?” klonk opeens een stem in de open deur.

Het was een goedig uitziende juffrouw, die het vroeg, van zoowat vijftig jaar. Het jongetje, dat ze bij zich had, was een aardige krullebol van acht jaar.

De menschen schoven allen iets op en zoo kwam de kleine baas te zitten vlak tegenover Hilda, juist naast 't raampje.

„Dank u wel,” zei de juffrouw, met een zucht van verlichting, „hé, ik ben blij dat hij eindelijk goed en wel zit. Ze stuurden me overal terug en ik was al bang, dat hij niet mee kon.”

En toen zich tot de verpleegster wendend, die naast 't ventje zat:

„Och, u wilt wel zoo vriendelijk zijn, op hem te letten, dat hij niet uit 't raampje hangt, of met z'n vingertjes tusschen 't portier komt!” —

„Maar,” vervolgde ze, met een vriendelijk knikje naar den kleinen reiziger, die 't niets prettig vond, zoo het middelpunt van de belangstelling te zijn,

„maar, hij zal wel niet lastig zijn, is 't niet, lieverd?”

De juffrouw was nog lang niet uitgepraat, maar de conducteur kwam de kaartjes knippen.

„Och lieve menschen, dat zou me ook wat zijn,” riep ze opeens achter den rug van den conducteur tot de menschen in de coupé, „daar zou ik toch zoo waar bijna heelemaal 't schaap z'n taschje vergeten!”

Meteen wrong ze het valiesje, dat ze al dien tijd in haar hand gehouden had, naar binnen.

„O, geef u maar hier,” zei de verpleegster, terwijl ze opstond, het valiesje aannam en in 't net zette. „Ik beloof u, dat ik goed op hem zal passen! Zei u niet, dat hij er in Hoogland uit moet?”

„Ja juist, Zuster! Hij wordt afgehaald door Klaas, den koetsier, ziet u, een man met een langen grijzen . . .”

Maar van de rest kon niemand iets verstaan, want

zonder complimenten sloeg de conducteur het portier met een pats dicht en daar stond de juffrouw achter het gesloten raampje.

„De groeten aan grootvader en aan Santje!” riep ze nog zoo hard ze kon en, — weg stoomde de trein, eerst met langzame, zware zuchten, die elkaar steeds sneller opvolgden en eindelijk overgingen in een regelmatig getik en gestamp, dat te kennen gaf, dat de trein nu in vollen gang was.

De afgebroken gesprekken werden weer opgevat. Ook Hillie's moeder en de verpleegster namen er aan deel.

De beide kinderen stelden er niet veel belang in.

Het jongetje haalde een tol uit zijn zak en een potloodje en een rimpelig appeltje, bekeek deze heerlijkheden één voor één en borg ze toen weer op.

Hillie keek aandachtig naar hem en wilde wel 'n praatje met hem maken, als ze maar geweten had, hoe te beginnen.

Het landschap, waar de trein langs stoomde, was kaal en triestig. En er was geen vee in de wei. Maar toen het ging langs een kanaal, was er heel wat te zien. Lange rijen schepen werden door sleepbootjes getrokken. Op enkele schepen hing waschgoed in allerlei kleuren aan lijnen te drogen. Het leek wel, of ze met vlaggen waren versierd. Bijna op ieder schip sprong een klein keffertje rond.

Eindelijk had Hilda moed verzameld, om een gesprek te beginnen.

„Zeg, hoe vin-jij 't, om in den trein te zitten?”

„Fijn hoor, en jij?”

„Ik ook, maar niet zoo lang.”

„Nee, ik ook niet, ik vind 't nog fijner, om er weer uit te gaan.”

Hillie knikte instemmend. En de oogen van het jongetje dwaalden af naar een schip, dat hoog volgeladen was met turven.

„Tsjonge, jonge, wat een turven,” riep hij vol ontzag.

„Hoe heet je?” begon Hilda weer.

„Pieter Karel Frederik Baarslag.”

„Wat een lange naam.”

„Ja, maar ze zeggen altijd van Fritsje. — En hoe heet jij?”

„Hilda Zandbergen, maar ze noemen me Hillie.”

„Zoo,” zei Fritsje, doch 't scheen hem niet zoo heel veel te kunnen schelen. Hij was nu al weer één en al aandacht voor een groote stoomboot, die donkere rookwolken uitblies.

„Hoe oud ben je?” begon Hillie weer.

„Zeven. In Januari word ik acht.”

„Ikke ben vijf en in Mei ga ik naar school.”

„Ik zit al in de derde klas,” zei Fritsje trotsch.

„En je mag al alleen op reis,” vulde Hillie bewonderend aan. — „Gaat je moeder nooit mee?”

„Ik heb geen moeder.”

„En je vader dan?”

„Ik heb geen vader ook.”

Hillie schrok er van. Fritsje was dus een wees.

„Wat naar,” zei ze medelijdend.

’n Poosje zween beiden. Maar Hillie was nog lang niet uitgepraat. Ze had nog zooveel te vragen. Ze begon maar weer:

„Zeg, ken je de Kerstgeschiedenis al?”

„Wat bedoel je?” vroeg Fritsje verwonderd.

„Wel, de Kerstgeschiedenis,” herhaalde Hillie, met een gezichtje, of ze zeggen wou: dat is toch duidelijk genoeg. — „Ik ken het al tot: in menschen een welbehagen.”

„Jongens leeren geen verhaaltjes,” zei Frits schouderophalend.

„Wel waar,” stribbelde Hillie tegen, „Jaap van oom Willem zegt ’t ook voor grootvader op en de andere neefjes ook. En wie ’t goed kent, krijgt een kwartje in z’n spaarpot.”

Nu vond Fritsje ’t toch wel anders en wilde hij er meer van weten.

„Wat is ’t dan voor een verhaal?”

„Weet je dat niet eens? — Van de herders en van de engelen en van Jezus, ’t kindje in de kribbe . . .”

„Ik mag niet vloeken,” beweerde Fritsje met een ernstig gezicht.

Vloeken! — hoe kwam hij daar nu bij, dacht Hillie. Ze begreep er niets van. Wat een vreemd jongetje was het toch, dat-ie niet eens wist van de Kerstgeschiedenis, en dat-ie zei, dat ze vloekte.

„Dat is geen vloeken, het staat in den bijbel,” zei Hillie, terwijl ze verdrietig haar lipje liet hangen.

Frits was bang, dat ze zou gaan huilen. Zóó erg had hij ’t niet bedoeld. Hij wilde ’t goed maken, en om haar wat op te vroolijken, zei hij maar, wat hem ’t eerst in de gedachten kwam:

„Spinkie zal wel groot geworden zijn!”

„Wie is Spinkie?”

„Het geitje bij grootvader. Van den zomer was ’t nog maar zóó klein.” (Hij wees ’t met zijn handen.)

„O, wat lief. Is ’t wit?”

„Nee, wit, met zwarte vlekken.”

„Ik ga ook bij grootvader logeeren en bij grootmoeder, maar daar is geen geitje, want ’t is op een bovenhuis.”

„Nee, dat kan niet,” lachte Fritsje. En toen: „Ik woon ook op een bovenhuis, niets prettig.”

„’t Is bij grootmoeder toch wel prettig,” vond Hillie, „maar wij hebben een tuin, dat is toch wel leuker. Ik wou, dat ik ook een geitje had.”

Dien wensch kon Fritsje begrijpen. Hij was dol op dieren en verheugde zich er al op, om naar grootvader te gaan, die buiten woonde en z’n kleinzootje steeds heerlijke vacantie’s bezorgde.

Broertjes of zusjes had hij niet. Hij was in huis bij een alleenwonende nicht, die heel goed voor hem was, maar hem dit gemis niet kon vergoeden. Bij school stoeide hij graag met de jongens, maar thuis moest hij zich altijd maar alleen vermaken.

Rrrrrt, — de trein ging langzamer en stopte toen snel.

Vragend keek kleine Frits de verpleegster aan. Deze begreep hem en zei:

„Neen vent, hier moet je er nog niet uit, maar we zijn er toch gauw.”

Hillie stootte haar moeder aan en vroeg:

„Zijn wij er ook gauw, moeke?”

„Neen, kindje, nog een poosje geduld. Maar het duurt nu toch niet zoo heel lang meer.”

Fritsje verlangde ook naar het einde der reis. Het stilzitten begon hem erg te vervelen. Hij voelde z'n zakken nog eens na, maar al zat er van alles in, er was toch niets bij, waar hij op 't oogenblik plezier in had.

Doch in het horlogezakje zat een fluitje, dat met een dik blauw koord aan een knoopsgat bevestigd was. Dat was tenminste iets. Het was nog zoo goed als nieuw en 't blonk tegen je aan.

Hij bracht het aan zijn mond en blies er op, zoo hard hij kon.

Het geluid was zóó onverwacht en zóó schel, dat alle dames in de coupé er van schrokken; alleen Hillie, die 't Frits had zien doen, proestte het uit van 't lachen.

De verpleegster wilde juist heel boos tegen haar kleinen buurman uitvallen, maar toen ze zijn oolijk gezichtje zag, zakte haar kwaadheid meteen en zei ze alleen maar:

„Dat moet je hier maar niet doen, vent. Wacht daar maar mee, tot je bij Klaas bent. Ik zou 't fluitje maar gauw weer opbergen.”

Gehoorzaam stopte Frits het fluitje weer in 't zakje, hoewel hij toch eigenlijk niet begreep, waarom hij er niet op mocht blazen. Thuis mocht hij 't nooit doen, maar nu was hij toch uit!

Het moois was er voor hem nu heelemaal af, om in den trein te zitten. Hij keek dan ook heel blij, toen de verpleegster hem waarschuwde, dat ze in Hoogland waren.

H.

Puffend en sissend stond de trein stil; de portieren werden opengegoid. De verpleegster haalde het kofertje van Fritsje uit het net en gaf 't hem aan, terwijl ze hem hielp met uitstappen.

Hilda's moeder hielp onderwijl de dikke dame, die eveneens in Hoogland moest zijn en heel veel moeite had, om uit den trein te komen.

Het moest alles heel haastig gaan, want de trein stopte maar even.

Hillie zat belangstellend toe te kijken vanuit haar hoekje. Ze wilde Fritsje nog eens toeknikken en goedendag roepen, maar Fritsje keek niet meer naar haar om. Hij zocht Klaas, den koetsier, en dacht aan geen Hillie meer.

Nu, lang behoefde hij niet te zoeken, want op hetzelfde oogenblik zagen de reizigers in de coupé een grooten, zwaren man aankomen, zwaaiend en roepend naar de plaats, waar Fritsje stond.

Mevrouw Zandbergen en de verpleegster keken elkaar met een veelbeteekenend lachje aan en de verpleegster zei:

„Daar hebben we Klaas, den koetsier, met den grijzen baard. Dat zaakje is gelukkig in orde.”

De trein zette zich weer in beweging.

Het was nu stil in de coupé: de verpleegster nam een boek, waarin ze dadelijk was verdiept; en de dame, waarmee mevrouw Zandbergen had zitten praten, ging een dutje doen.

Hilda zat stilletjes te peinzen. Ze moest nog aldoor denken aan het jongetje, dat er zoo vriendelijk uitzag en nog nooit van de Kerstgeschiedenis gehoord had.

Arme jongen, hij had niet eens een vader en een moeder!

Hilda vlijde zich wat dichter tegen haar moeder aan, terwijl ze dacht: ik ben toch heel wat rijker dan Fritsje.

Mevrouw Zandbergen meende, dat ze koud werd en sloeg haar arm om haar heen.

Zóó, warmpjes in moeders arm, was Hilda van innig medelijden vervuld met het eenzame jongetje.

Maar nog geen minuut had ze zoo gezeten, of met een ruk sprong ze overeind naar het portierraam, waar ze uit alle macht zwaaide met haar handje.

„Kind,” zei mevrouw Zandbergen lachend, „wat gebeurt er? Wie zie je daar?”

„O, moeder,” riep Hillie opgetogen, „daar gaat het jongetje in een rijtuig, daar op dien hoogen weg.

— Kijk, hij ziet ons ook. Hij zwaait tegen me! Dag, Fritsje, daaaaag!”

„Stil, stil, kindje! Niet zoo druk!” kalmeerde moeder. „Is dat het jongetje van zoeven; — in dat rijtuig op den dijk?”

„Ja, moeke, kijk, hij mag de leidsels vasthouden!

Hè, fijn, en de koetsier met den baard zit er naast!”

Toen klonk 't opeens teleurgesteld:

„Och, nu is 't rijtuig ineens weg. Het is achter allemaal boomen. — Nu zal hij wel gauw bij zijn grootvader zijn!”

Met een zucht ging ze weer zitten. Ze vond 't nu erg vervelend in den trein en vroeg voor de zooveelste maal, of ze er al gauw uit mochten.

„Nog één keer stoppen,” zei moeder, „en als dan de trein weer stilstaat, zijn wij er ook.”

Nu bleef Hillie geduldig zitten. Eindelijk stopte de trein en ook de verpleegster en de andere dames stapten uit, zoodat mevrouw Zandbergen en Hillie alleen overbleven.

„Nog tien minuutjes en dan gaan wij er ook uit,” zei mevrouw, om Hillie moed in te spreken.

„Hè, gelukkig! — Zeg, moeke, vindt u dat niet naar, — dat jongetje van zooeven heeft geen vader en geen moeder meer, en hij is pas zeven jaar.”

„Ja, dat is verschrikkelijk.”

„En wil ik u nog eens wat naars vertellen? Hij weet niets van den Heer Jezus en ook niet van de Kerstgeschiedenis.”

„Kind, hoe haal je dat in je hoofd!”

„Heusch, moeke, hij heeft 't me zelf verteld!”

„Nu, dan mist hij heel veel: geen vader en moeder, en onbekend met den Vader der weezen...”

„Nu zal hij al wel bij zijn grootvader zijn! Moeke, zou die lief voor hem zijn?”

„Ik denk het wel. En wij zijn gauw bij jou lieven grootvader. — Kom, ik zal vast het koffertje uit 't net halen, dan heeft grootvader niet lang op ons te wachten.”

„Moeder kan niet eens stilstaan,” lachte Hillie, toen ze zag, hoe deze met haar armen zwaaiend naar het koffertje greep.

„Ik kan best op één been staan, ziet u maar!”

Doch dat viel onze Hillie niet mee. Ze verloor haar evenwicht en rolde achterover in de kussens. 't Scheelde

maar weinig, of ze had languit op den grond gelegen.

Intusschen wipte mevrouw Zandbergen met een gangetje het koffertje uit het bagage-net op de bank, maar op 'tzelfde oogenblik riep ze verschrikt uit:

„Wat is dat?... Kind, dat is ons koffertje niet!... Dat is ook wat moois!”

„Waar is ons koffertje dan?”

„Dat heeft iemand anders zeker meegenomen!... Hoe is 't mogelijk, dat ik dat niet eens gemerkt heb!... Maar wacht eens, toen dat jongetje uitstapte, was ik juist met die dame bezig, gaf de verpleegster hem toen niet een koffertje aan?”

„Ja, moeder, en dat was net zoo een als van ons, ook bruin!”

„Nu, dan hebben *wij* hier *zijn* koffertje en *hij* komt met het *onze* bij zijn grootvader aan! — 't Is een rare geschiedenis!”

Eerst had Hillie het geval wel grappig gevonden, maar nu ze moeder zoo bedenkelijk naar Fritsjes valiesje zag kijken, vond ze 't opeens niets grappig meer en bedacht ze zich, dat alles, wat in hun koffertje zat, nu ook straks niet uitgepakt kon worden; — ook niet het mooie handwerkje, dat ze voor grootmoeder had gemaakt.

Ze was bij 't inpakken geweest en wist dus precies, wat er zoo al in zat. Zelf had ze ook nog een en ander aangebracht, dat mee moest, ook haar lieveling, Beertje, die ze lekker zacht en warm in een hoekje had gestopt.

Beertje weg! Haar Beertje bij vreemde menschen.
En nu zou ze zonder hem naar bed moeten!

De waterlanders kwamen te voorschijn.

„O, moeke,” zei ze met een bevend lipje, „nu is
mijn Beertje weg en nu krijg ik hem nooit weer terug!”

Och, och, wat was 't kleine ding nu ongelukkig!

Al haar vroolijkheid was verdwenen. Maar moeder
troostte haar:

„Kom, zóó erg is 't niet! — We krijgen 't koffertje
wel weer terug, al is 't vandaag niet. Droog maar
gauw je traantjes.”

„Maar die arme Beertje dan?”

„Die komt ook wel weer terug. Je hebt 'm zóó

lekker ingepakt en hij sliep zóó rustig, toen ik 't kof-
fertje dicht deed, dat hij vast nog wel doorslaapt en
er niets van merkt, dat zijn vrouwtje niet bij hem is....
Kijk, daar hangt het sleuteltje.... Als we straks bij
grootmoeder zijn, kunnen we 't koffertje openmaken
en dan kunnen we misschien zien, waar 't moet
zijn.”

„Hé, maakt u 't meteen open!” vroeg Hilda.

„Neen, kindje, nog even geduld, tot we in huis zijn.
De trein kan dadelijk stoppen en dan moeten we
klaar zijn!”

Hilda was nu een beetje getroost. Ze snikte nog
wel wat na, maar toen ze even later grootvader om-
helsde, keek ze toch weer vroolijk.

Ze moesten eerst nog een eindje met de tram en
het speet Hilda erg, dat ze daar niet naast groot-
vader kwam te zitten, want ze had dadelijk wel alles
van de verwisselde koffertjes willen vertellen.

De tram bracht hen tot vlak bij grootvaders huis.
Grootmoeder, die ze had zien aankomen, had de voor-
deur al met 't touw opengetrokken en zoo was Hillie
naar boven geklauterd en had grootmoeder haar al in
haar armen, toen de anderen nog nauwelijks in huis
waren. En toen moeder eindelijk de kamer binnen-
kwam, was Hilda al druk aan 't vertellen:

„En nu hebben wij een heel ander koffertje en het
vreemde jongetje heeft ons koffertje en nu kan Beertje
niet bij me slapen en nu kan grootmoeder ook niet
dat mooie....”

„Hola,” riep moeder, „nu zou je haast je geheimpje verraden.”

Hilda schrok er van. Ze werd vuurrood en keek met een benauwd gezichtje voor zich.

„Wat voor geheimpje?” zei grootmoeder, maar gelukkig vroeg ze niet verder.

Eerst toen allen rustig bij elkander zaten, durfde Hillie weer over 't koffertje te beginnen.

„Zou 't wel opengaan met het sleuteltje, moeke?”

„Dat zal wel, haal 't maar gauw van 't portaal, dan zullen we 't meteen probeeren!”

In een wip was ze met 't koffertje terug.

„Geef maar hier,” zei grootvader, „dan zal ik het sleuteltje vast losmaken.”

Onderwijl vertelde Hillie nauwkeurig alles, wat ze van 't vreemde jongetje wist.

„En vindt u 't niet naar, grootmoeder, hij heeft niet eens een vader en een moeder meer en hij weet ook niets van onzen lieven Heer en van de Kerstgeschiedenis.”

„Ja, kindje, dat is heel naar! Dat arme jongetje is heel wat minder gelukkig dan mijn kleine Hillie.”

Zonder moeite had grootvader het valiesje openge maakt. Hillie was er als de kippen bij.

Keurig verpakt lagen daar de kleertjes, enkele boeken en wat doosjes.

„Hè, mag ik eens kijken, wat er in dat pakje zit?”

„Jou nieuwsgierig aagje, daar heb je niks mee te maken — en wij ook niet! — We kijken alleen maar,

of we iets vinden met een adres er op. Als we dat hebben, gaat het koffertje één, twee, drie weer dicht.”

„Er zit vast geen Beertje in.”

„Nee, dat denk ik ook niet,” zei grootmoeder lachend, „daar doen jongens niet aan, en zeker niet jongens van acht jaar!”

„Hij zit ook al in de derde klas!” zei Hillie met eerbied.

„Ha, daar zie ik een enveloppe. Mooi zoo, er staat een adres op!” riep grootvader en hij las hardop:

„Weled. Heer P. K. F. Baarslag, Villa Vredelust, Hoogland!”

„Precies zoo heette het jongetje!” juichte Hilda.

„Dat klopt! Prachtig! — Nu weten we dus waar de kleine Frits met jullie koffertje gebleven is! — Ik zal straks dit koffertje bij bode Hendriks brengen, die op Hoogland rijdt. Morgen is 't juist zijn dag. Dan kan hij het andere meteen ophalen en ons 's avonds nog bezorgen. — Mooier kan 't niet. — Meteen loop ik eventjes door naar 't postkantoor en stuur een telegram naar mijnheer Baarslag. — Schenk me nog maar een kop koffie in, dan ga ik er direct op uit.”

Hilda's hartje was nu gerustgesteld. Morgen zou ze dus haar Beertje weer terugkrijgen.

„Nu komt alles nog vóór Kerstmis in orde,” zei haar moeder met een knipoogje. Hillie begreep, dat moeder aan het handwerkje dacht.

„Die Fritsje zal ook geschrokken zijn, toen hij de vergissing ontdekte,” zei grootmoeder. „Voor de aardig-

heid moesten we iets voor hem in 't koffertje pakken."

„O, ja, da's leuk," vond Hillie, „dan is 't een verassing, als hij het openmaakt. — Ik wou, dat ik ook wat voor hem had, maar ik heb hier niets, dat van mij is," besloot ze spijtig.

„Ik heb nog wel een plak chocolade," bedacht grootmoeder, „daar houden alle kinderen van. En dan heb ik nog 'n paar mooie platen. Ga maar even met me mee, Hillie, dan mag je een voor je vriendje uitzoeken."

Dat vond Hilda heerlijk. Gearmd ging ze met grootmoeder de kamer uit. Na veel overleg koos ze een prachtig gekleurde plaat uit, van de herders in 't veld van Efratha.

Ze was er zelf ook niet aan uitgekeken.

„Is dat een engel, die bij die mannen staat te praten?"

„Ja, en dat zijn ook allen engelen. Die zingen het: Eere zij God!"

„Maar Fritsje zal 't niet begrijpen," bedacht ze opeens teleurgesteld, „hij heeft de Kerstgeschiedenis nooit gehoord."

„O, dan zal zijn grootvader er hem wel van vertellen," stelde grootmoeder gerust.

De plaat werd voorzichtig opgerold en Hillie's moeder schreef er op: voor Fritsje. En ook op de plak chocolade.

Toen verdwenen beide pakjes in het valiesje en grootvader ging er mee op stap.

III.

Hillie had vanuit den trein wel goed gezien.

Fritsje zat naast den koetsier op de voorbank van het rijtuig en hield echt de leidsels vast.

Al dadelijk was hij in druk gesprek met Klaas Schaafsma, die altijd een dikke vriend van Fritsje was geweest.

De oude man, die hem al als zuigeling had gekend, had altijd het gevoel, of hij den ouderloozen knaap moest beschermen en deed alles, om hem het logies op Vredelust zoo prettig mogelijk te maken.

Hij kon zich niet begrijpen, wat zoo'n jongen er eigenlijk aan had, z'n vacantie's bij den eenzamen, ouden heer met z'n huishoudster door te brengen.

Maar Fritsje was dolgraag bij grootvader. Want deze had, hoe oud hij was, een jong hart en hij wist wat 'n leuke spelletjes te bedenken! En als 't avond was, en de lamp was aan, wat kon hij dan mooi vertellen! Dan knetterden de groote blokken in den ouderwetschen haard, net zooals je 't in de boeken las.

Ook met Antje, de huishoudster, kon hij 't best vinden. Ze was heelemaal niet saai. Integendeel, ze hield wel van een grapje.

Thuis, bij juffrouw Blok, mocht hij nooit stoeien en werden hem duizend dingen verboden.

Maar bij Antje mocht hij pret maken naar hartelust. Alleen was ze heel streng op drie dingen, wat ze dikwijls genoeg herhaalde voor ieder, die 't maar

hooren wilde: ze moesten haar niet den boel stuk maken; geen vuile voeten in huis brengen en geen dieren plagen!

Nu, het laatste behoefde Frits nooit te worden verboden. Met den grooten hond, de beide poesjes en Spinkie, was hij de beste maatjes.

Den boel stuk maken, deed hij ook niet. Dat zou juffrouw Blok hem wel hebben afgeleerd.

Alleen het tweede verbod, van 't voeten-vegen, werd een enkelen keer wel eens door hem overtreden. Maar hij deed erg zijn best, er altijd aan te denken.

En wat liet Antje hem altijd smullen. De lekkerste dingen wist ze te bedenken, en Fritsje had er nooit op tegen al die heerlijkheden op te eten.

„Klaas, m'n ooren worden koud,” zei Fritsje, toen ze een eind gereden hadden.

„Dat wil ik wel gelooven, jong, de wind is naar 't Oosten gedraaid. Wil je soms niet liever binnen zitten, daar zit je beter beschut.”

Maar daar wou Frits niet van weten. Hij wilde geen papjongetje zijn, en daarbij, zoo alleen in 't rijtuig, was niets gezellig. Hij had Klaas nog zooveel te vragen en te vertellen.

Trek dan de muts wat over je ooren,” raadde Klaas, „ik zal de leidsels wel even vasthouden!”

„Goed,” zei Frits. „Zeg, zou Floor mijn stem nog kennen? Hij loopt zoo rustig, vind-je niet?”

„Ik geloof 't stellig en zeker. Je kunt hem maar niet aan den eerste den beste toevertrouwen.”

Stralend van voldoening nam Frits de leidsels weer over.

„We konden wel weer eens wat vorst krijgen, Frits!”

„Ja? — Fijn!” juichte deze. „Grootvader heeft me

van den zomer beloofd, dat ik mocht leeren schaatsenrijden, als er ijs komt. Kan jij 't, Klaas?”

„Of Klaas Schaafsma kan schaatsenrijden?! Ik zou geen ware Fries zijn, als ik 't niet kon.”

„We hebben op school ook geleerd van de Friezen en Batavieren in ons land.”

Met de Batavieren heb ik me nooit gemeten. Ik

denk niet, dat die Hottentotten ooit op schaatsen geweest zijn," zei Klaas minachtend.

Frits was bang, dat hij Klaas had beleedigd, zoo norsch keek hij. Daarom zei hij gauw:

„Dat stond er ook niet bij in mijn jaartallenboekje!”

„Dat dacht ik wel.”

Frits zag zichzelf al op de mooie, nieuwe schaatsen, die grootvader hem had beloofd.

„Jij wil 't me wel leeren, hè Klaas?”

„Ik weet niet, of ik er tijd voor heb, maar Sytso zal je wel op streek helpen, of Pier. Al m'n jongens kunnen het als de beste. Als ze nog maar nauwelijks loopen kunnen, scharrelen ze al voort.”

„Zou ik 't ook zoo goed kunnen leeren als een ware Fries?” vroeg Frits met ontzag.

„Ik zou niet weten, waarom niet!”

Al pratende, waren ze Vredelust, de villa, waar grootvader woonde, genaderd. Ant stond al op den uitkijk en met zoo'n vaart sprong Fritsje van den bok, dat hij bijna in haar armen terecht kwam.

Na deze onstuimige begroeting vloog hij als een pijl uit den boog naar binnen, de huiskamer in, waar grootvader hem aan 't hart drukte.

„Zoo, m'n beste jongen, ben je daar weer. Kom je den ouden man weer eens opvroolijken?” zei de heer Baarslag hartelijk, terwijl hij Fritsjes krullebol tusschen zijn handen nam. „Ben je niet koud geworden?”

„Nee grootvader, er was een lekkere warme stoof op den bok. Alleen m'n ooren werden wat koud. Ik

heb fijn gereden en ik heb weer mogen mennen van Klaas.”

„Zoo, jongen! En hoe maakt juffrouw Blok het?”

„Best, grootvader. Ik moest u de complimenten van haar doen en aan Antje ook.”

„Mooi zoo! Doe nu maar eens gauw je jas uit en kom me dan een heeleboel vertellen.”

Frits was met een paar sprongen bij de deur. Juist wilde hij de gang in wippen, toen hij zich bedacht en zich nog even omdraaide:

„Grootvader,” riep hij, „ik heb mijn rapport weer meegebracht. Allemaal mooie cijfers.”

„Bravo!” riep de oude heer terug. „Zoo mag ik 't hooren!”

Toen de kleine gast weer binnenkwam, stond er een beker warme chocolademelk voor hem klaar, en terwijl hij dezen uitdronk, deed hij grootvader een getrouw verhaal van de reis, ook van het fluitje, waarmee hij de menschen zoo aan 't schrikken gemaakt had. Hij wilde ook van Hilda vertellen, maar op dit oogenblik kwam Antje binnen met het koffertje in de hand.

„Frits,” zei ze, „geef me eens gauw het sleuteltje van je koffertje, dan kan ik je kleeren uitpakken. Anders bindt juffrouw Blok het er altijd aan, maar nu zie ik het niet.”

Verwonderd zei Frits:

„Jawel, Ant, nu heeft ze 't ook gedaan. Ik heb 't zelf gezien. Kijk maar, hier is 't!”

Hij sprong uit de vensterbank, waar hij zat en wilde

Antje het sleuteltje wijzen. Maar wat was dat? Het sleuteltje was er af. Zou hij 't verloren hebben?

Met een beteuterd gezicht bekeek hij het koffertje van alle kanten. Toen riep hij op eens:

„Maar dit is mijn koffertje niet! Op het mijne zitten niet van die gouden plaatjes.”

Ook Antje bekeek het koffertje nu eens aandachtig:

„Je hebt gelijk, Frits,” zei ze, „nu zie ik 't ook. Dit is met koper beslag en van jou niet. Dom, dat ik het niet eerder zag. — Je hebt dus een verkeerd koffertje uit den trein meegenomen . . .”

Bedrukt keek Frits van Antje naar grootvader en van grootvader weer naar Antje. Hij stelde zich al voor, hoe boos zijn nicht zou wezen, als hij zonder koffertje thuis kwam. Het huilen stond hem nader dan 't lachen.

Grootvader had medelijden met hem en trachtte hem te troosten. Maar opeens bedacht Frits met schrik, hoe hij nu ook z'n rapport kwijt was.

„O,” riep hij, „nu kan grootvader niet eens mijn rapport nazien. En wat zal meester kwaad zijn!”

„Kom, kom, het zal misschien nog wel boven water komen! Je moet niet zoo gauw den moed opgeven!”

Grootvader dacht eens na.

„Als we nu maar wisten, van wie dit verkeerde koffertje is,” zei hij.

„Op het koperen plaatje staan letters,” zei Antje verrukt, alsof ze een prachtige vondst gedaan had, en ze las: „R. J. Z.”

„Daar hebben we niet veel aan,” vond grootvader, „Klaas moet meteen maar naar het station terugrijden en de geschiedenis aan den chef vertellen. We kunnen verder niets doen dan afwachten!”

Hoofdschuddend nam Antje het koffertje weer op en ging er de kamer mee uit, terwijl ze voor zich heen mompelde:

„Och, och, 't is toch wat! En wat moet 't schaaп vannacht nu aan hebben met die kou? — En nu mist hij z'n lekkere warme pantoffeltjes ook! — Och, och, 't is ook wat!”

„Dan zal ik hem maar zoo lang een paar oude slossen moeten leenen, en dan moet hij vannacht maar in een borstrok van mij kruipen,” lachte grootvader.

En Frits lachte ook weer, maar toen hij 'n poos in de vensterbank had gezeten, kon hij niet nalaten, nog even te zuchten:

„Wat jammer toch van mijn rapport.”

„Ja,” plaagde grootvader, „je kan eigenlijk toch nog niet alleen op reis gaan! — Maar misschien weet je de cijfers nog wel zoo wat uit je hoofd!”

Frits ging 't probeeren en, ja hoor, van alle vakken wist hij 't nog op z'n duimpje.

„Prachtig hoor!” riep grootvader, toen hij ze hoorde. „Zulke cijfers zijn me nog eens wat waard!”

De portemonnaie werd te voorschijn gehaald, — en Frits in z'n schik met den blinkenden, nieuwen gulden!

„Maar,” zei grootvader, „als het rapport mocht terecht komen, en het klopt niet precies met de cijfers, die je me hebt opgenoemd, dan moet ik den gulden weer terug hebben! Versta je me?”

„Nee, nee, grootvader! Dat kunt u begrijpen: eens gegeven blijft gegeven!”

En meteen stopte Frits den gulden weg.

Het middagmaal, dat bij den heer Baarslag altijd om één uur gebruikt werd, mocht Fritsje goed smaken. Hij had honger gekregen van de reis.

Toch kon de kleine babbelaar zelfs toen zijn mond niet houden. En grootvader luisterde met een belangstelling, alsof hij zelf nog een schooljongen was. De

oude heer genoot van 't gezellig gesnap aan zijn anders zoo stille tafel.

Van alles en nog wat vertelde hij, maar over het koffertje werd niet meer gesproken.

Doch nauwelijks was de maaltijd afgelopen, of daar kwam Ant met een opgewonden gezicht binnen:

„Meneer, een telegram!”

„Een telegram?!” zei mijnheer Baarslag verbaasd. „Ik ben niets te wachten! Wat zou dat kunnen zijn?”

Met een ernstig gezicht maakte hij 't open, maar terwijl hij 't las, vroolijkte het heelemaal op.

„Nou, nou, Fritsje, je mag van geluk spreken! Het koffertje komt terecht. Weet je nog, hoe dat nieuwe vriendinnetje van je heet?”

„Ja, Hillie . . . , verder weet ik 't niet.”

„Soms Zandbergen?”

„Ja, nu weet ik 't weer, zoo heette ze.”

„Nu, dan is die lieve jonge dame er met jou koffertje vandoor gegaan. Of eigenlijk andersom: jij met het hare. In het telegram staat: „Hillie Zandbergen heeft Fritsjes koffertje. Wordt morgen teruggebracht.” — Je bent een geluksvogel, dat 't zoo prachtig afloopt!”

Met een gerust hart ging Frits 's avonds naar bed.

Terwijl Fritsje reeds lang in diepe rust was, zat de oude heer Baarslag, met de handen onder 't hoofd, in gedachten verzonken.

Waar hij toch wel zoo ernstig over zat na te denken?

Wel, zijn kleine Frits had hem verteld van het gesprek met het meisje in den trein over de Kerstge-

schiedenis. Toen was hij geschrokken van de onwetendheid van zijn kleinzootje, overigens een schrander ventje. En, terwijl hij hier alleen in zijn kamer zat, verweet hij zichzelf, dat het zijn schuld was.

Toen voor eenige jaren beide ouders van Fritsje

gestorven waren, had een verre nicht gevraagd, voor het jonge weesje te mogen zorgen. Ze was een goedhartige vrouw en de heer Baarslag twijfelde niet, of Fritsje was bij haar in goede handen. Hij nam zich voor, geregeld toe te zien op de opvoeding van zijn kleinkind. En dat deed hij. Hij hield zich goed op de hoogte, hoe Fritsje opgroeide, of er niets aan zijn gezondheid haperde, of hij netjes gekleed was en fatsoenlijk in z'n manieren. Hij stelde levendig belang in z'n gedrag en in z'n vorderingen op school. Maar,

of er iets gedaan werd aan Fritsjes ziel, daarop had hij in 't geheel niet gelet.

Zelf was hij iemand, die wel naar de kerk ging en ook wel in den bijbel las, maar dat zijn kleinzootje tot heden buiten allen godsdienst opgroeide, was hem ontgaan. — De juffrouw had Fritsje geleerd, aan tafel te bidden en te danken, maar daarbij was 't ook gebleven. Noch juffrouw Blok, noch de heer Baarslag hadden hem ooit over den Heiland gesproken. — Hadden zijn ouders nog geleefd, dan zou het zeker anders gegaan zijn!

En nu verweet de oude man zich zijn verzuim. Nu schaamde hij zich voor de menschen, — en niet minder voor God.

Hij had Frits beloofd, hem op Kerstavond de Kerstgeschiedenis te vertellen. Maar hij nam zich voor, het hierbij niet te laten. Van heden af zou hij zich ook om het zieleheil van zijn kleinkind bekommeren.

En in de eenzaamheid bad hij, zooals hij in jaren niet had gedaan! Hij vroeg om vergeving voor zijne ontrouw, dankte den Heer, die hem de oogen had geopend en bad om wijsheid. . . .

IV.

De Kerstvacantie liep ten einde. Mevrouw Zandbergen reisde weer met haar dochtertje huiswaarts. Een heerlijken tijd hadden ze bij de grootouders doorgebracht. Maar al vond Hillie 't wel heel jammer, dat 't nu uit was met de pret, toch verlangde ze ook erg naar vader, die nu zoo akelig alleen thuis was.

Ook verlangde ze naar haar hondje, Tommie. Wat zou hij blaffen en tegen moeder en haar opspringen, als ze thuis kwamen, en wat zou hij mal doen! En ze lachte bij zichzelf, toen ze zich voorstelde, hoe hij aldoor maar in de rondte zou rennen, om de tafel, tusschen de pooten van de stoelen door!

Toen ze een poosje in den trein gezeten had, moest ze weer denken aan het jongetje, met wien ze den vorigen keer samengereisd had. Ze hoopte, dat dit ook vandaag zoo zou treffen.

„Nu,” zei moeder, „dat zou nog zoo toevallig niet zijn, want ook zijn vacantie zal morgen wel om zijn. We komen gauw aan de halte Hoogland. Kijk dan maar eens goed uit, of je hem ziet.”

Toen de trein stopte, ontdekte Hilda al dadelijk onder een groepje menschen een kleinen jongen, van de grootte van Fritsje.

Ze ging er bij staan, zóó was ze in spanning. Was dat Fritsje? — Ja, hoor, hij was 't!

„O, moekè, daar is hij! Kijk, hij komt hierheen en

er is een meneer bij met witte haren, zou dat zijn grootvader zijn?”

„Ik denk 't wel,” zei mevrouw Zandbergen.

De oude heer Baarslag zou bijna hun coupé zijn voorbijgegaan, maar Fritsje, die Hillie had zien staan voor het portier, beduidde zijn grootvader, dat hij hier graag zitten wou. Toen de heer Baarslag zag, dat de coupé bijna leeg was, — mevrouw Zandbergen en Hillie waren de eenige passagiers, — hielp hij Fritsje naar binnen en stapte daarna zelf in, zich met een beleefden groet nederzettend tegenover mevrouw Zandbergen.

„Dag Frits,” zei Hillie, 'n beetje verlegen.

„Dààg,” zei Fritsje, die het erg grappig vond, hetzelfde meisje weer op 'tzelfde plaatsje te zien zitten.

„De jongelui schijnen elkaar te kennen,” zei mijnheer Baarslag, die al iets vermoedde, tot Hilda's moeder.

„Ja, mijnheer. We reisden tien dagen geleden ook met elkaar en zetten de kennismaking voort door de verwisselde koffertjes.”

„Ah, is u mevrouw Zandbergen? Ik dank u nog wel voor de vriendelijkheid, om de vergissing zoo spoedig te herstellen! — De domheid van mijn kleinzootje heeft u heel wat moeite gegeven.”

„O, dat was heelemaal niets. En,” — met een vriendelijk knikje naar Frits — „zoo'n vergissing kan de beste overkomen. Het is wonderlijk goed afgelopen, doordat de brief aan uw adres ons dadelijk op weg hielp.”

„En wat heeft u Fritsje verrast met die lekkere plak chocola, die wij in 't koffertje vonden, — en de mooie plaat niet te vergeten, hè Frits?!”

„O ja, mevrouw,” zei Fritsje opgetogen, „die vond ik zoo mooi en ik ken de Kerstgeschiedenis nu ook en ik weet ook, wat er onder de plaat staat: „Ziet, ik verkondig u groote blijdschap, die al den volke wezen zal, namelijk, dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus de Heer.”

Grootvader was er eerst wat verlegen mee, dat Frits alles opeens zoo uitvoerig vertelde, maar mevrouw Zandbergen keek den kleinen prater zóó vriendelijk aan en luisterde zóó belangstellend, dat hij z'n kleinzootje maar stil liet uitspreken.

„En weet je nu ook van de herders en van het kindje in de kribbe?” vroeg Hilda blij.

„Nou, of ik! Grootvader heeft er me alles van verteld en ik mag nog een heeleboel meer uit den bijbel leeren, nietwaar grootvader?”

„Zeker m'n jongen, dat zal gebeuren.”

„Zeg, wil je eens wat moois van me zien?” vroeg Hilda nu, „kom dan hier bij 't raampje zitten, dan kun je beter kijken.”

Nieuwsgierig keek Fritsje toe, wat er uit het papiertje zou komen, dat Hilda losmaakte.

Een vierkant, plat houten doosje was het, met glazen deksel. Daar doorheen zag je op den bodem van het doosje een spinneweb geteekend. In 't midden en aan de vier hoeken waren kuiltjes. Een balletje

kwik, dat zoo vlug als water, bij de geringste beweging overal heen wilde rollen, moest in het middelste kuiltje gebracht worden: dat stelde de spin voor. Maar eerst moest je met het kwik vier kleine, ronde plakjes vilt, die vliegen verbeeldden, naar de verschillende hoeken duwen.

't Was een heele toer, om 't gedaan te krijgen, want het wilde kwikbolletje bedierf telkens weer zijn eigen werk.

Frits vond 't prachtig, — en toen hij het Hillie, die zich al aardig geoefend had, zag doen, dacht hij: dat kan ik ook wel.

Maar och, toen hij het in handen kreeg, viel 't hem bitter tegen; het kwik vloog als een dolle dries van den éénen kant naar den anderen!

„Je moet het doosje veel stiller houden,” moederde Hillie.

Terwijl de kinderen zóó in 't spel verdiept waren, vertelde de heer Baarslag aan mevrouw Zandbergen een en ander van Fritsjes levensomstandigheden.

„En,” besloot de oude heer met een zucht, „het was me eigenlijk geheel ontgaan, dat de jongen nog zoo weinig van den godsdienst wist. De juffrouw, waar hij in huis is, zorgt uitstekend voor hem, maar voor zulke dingen voelt ze niet veel. Ze vindt, dat je daarover met zulke kleintjes nog niet spreken moet. Maar door het gesprek der beide kinderen zijn m'n oogen voor het verkeerde hiervan opengegaan. — Het moet nu anders worden! Ik ben vast besloten,

hem bij 't begin van den nieuwen cursus op een christelijke school te doen."

"Misschien voelt u óók wel wat voor een Zondags school?" vroeg mevrouw Zandbergen.

"Ja, dat is een goed idee. Dat breekt meteen nog eens zoo'n langen dag. Want ik geloof niet, dat zijn Zondagen nu juist heel gezellig zijn."

Met teederheid keek mevrouw Zandbergen van terzijde naar den kleinen krullebol, die nu zoo vroolijk met haar Hillie bezig was. Ze wilde zoo graag wat voor het ventje doen en misschien zou ze hem nooit weer terugzien. Daar bedacht ze wat.

"Zou uw kleinzootje 's Zondags een poosje bij ons mogen komen spelen?"

"Wel, mevrouw, dat is heel vriendelijk van u! Dat zou ik heel aardig vinden!"

En toen tot Frits:

"Luister eens, wat een heerlijk plannetje mevrouw daar voor je heeft!"

Vol verwachting keek Fritsje van z'n spinneweb op naar Hilda's moeder, die haar verzoek herhaalde:

"Wil je 's Zondagsmiddags wel eens bij Hillie komen spelen? Ons neefje komt ook dikwijls bij ons, een vroolijke, aardige jongen van jou leeftijd..."

Eerst had Fritsje wat bedenkelijk gekeken; gaan spelen met een meisje, wat was daar nu aan! — Hij zag zich al met een pop!

Maar toen hij hoorde van het neefje, had hij er opeens veel zin in, en zei hij blij:

"Als 't u blijft, mevrouw! en dan neem ik mijn tentoonstellingstol mee, die mag die jongen dan zien, en jij ook," zei hij welwillend tot Hilda.

"Wat is dat voor een tol?" vroeg Hillie nieuwsgierig.

"O, dat is zoo'n rare, die kan allemaal kunstjes. Die kan boven op een paaltje draaien en op den rand van een glas en langs een touwtje. Dan mag jij ook een eind van het touw vasthouden en het neefje ook!"

"Hij heet Jaap."

"O, Jaap, zoo heet een oom van me ook!"

Hilda glunderde. Ze wilde wel, dat het al Zondag was, om het bezoek van Fritsje en den wonderlijken tol.

Terwijl de kinderen weer samen voortbabbelden, vroeg Hilda's moeder aan mijnheer Baarslag:

"Is uw logies lang genoeg, dat u ons nog een bezoek zoudt kunnen brengen? Mijn man zal ook gaarne met u kennis maken."

"Dat zal ik heel graag doen, mevrouw."

Zoo werd afgesproken, dat de oude heer Baarslag den volgenden dag een visite zou komen maken.

Met groot geraas stoomde de trein binnen.

Allen stapten uit. De reisgenooten namen afscheid van elkaar en ieder ging zijns weegs, Hilda en Fritsje beiden in hun schik met de nieuwe kennismaking.

Het eerste bezoek van Fritsje bij de familie Zandbergen werd door vele gevolgd.

Al dadelijk werd hij leerling van de Zondagsschool

en na de groote vakantie ook van een christelijke dagschool, waar hij spoedig zijn schade inhaalde, zoodat grootvader zich nooit meer over zijne onwetendheid behoefde te schamen.

Niet alleen in zijn jeugd werd Frits Baarslag als 't ware een kind des huizes bij de familie Zandbergen, maar heel zijn leven, nog lang na grootvaders dood, bleef hij daar een huisvriend.

Maar wat wel het meeste beteekende, — door deze schijnbaar toevallige gebeurtenis van de verwisselde koffertjes, had hij den Grooten Kindervriend gevonden, Dien hij steeds meer leerde kennen en liefhebben, niet 't minst door den omgang met mevrouw Zandbergen, die met moederlijke teederheid zich het lot van den eenzamen wees aantrok.

Toen ze op een keer met de kinderen bij de piano zong, waarbij Fritsjes stem boven alles uitklonk:

„Maakt Gij, Heer, zoo hoog, zoo rein,
In ons hart uw woning?
Is dat hart niet veel te klein
Voor zoo grooten Koning?
Staat dat in uw heilig Woord
Waarlijk zoo te lezen?
Heeft mijn oor dat goed gehoord?
Zou dat mogelijk wezen?”

toen dacht ze: „Neen, grootvader, uw Fritsje was niet te klein voor den Grooten Koning!”

De blijdschap van de herders in 't veld over de geboorte van het Kindeke in de kribbe, is ook voor de kinderen.

De Heiland zelf heeft immers gezegd: „Laat de kinderkens tot Mij komen en verhindert hen niet, want derzulken is het koninkrijk Gods.”

